

Najwyższa Izba Kontroli

NIK jest naczelnym organem kontroli państwowej podległym Sejmowi i działającym na zasadzie kolegiałości. Stosownie do przepisów Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, podlega Sejmowi, a Prezes NIK powoływany jest, za zgodą Senatu, przez Sejm na 6-letnią kadencję. Najwyższa Izba Kontroli działa na podstawie [art. 202-207](#) Konstytucji RP oraz [ustawy](#) z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli.

W skład NIK, poza Prezesem jako przewodniczącym i Wiceprezesami NIK, wchodzi także: Dyrektor Generalny NIK, 7 przedstawicieli nauk prawnych lub ekonomicznych oraz 7 dyrektorów jednostek organizacyjnych NIK lub doradców Prezesa NIK.

Członkowie NIK są niezawisli w sprawowaniu swych funkcji. Według statutu Najwyższej Izby Kontroli organizacja wewnętrzna Izby jest jednostopniowa, a w jej skład wchodzi departamenty i delegatury.

Najwyższa Izba Kontroli bada wykonanie budżetu państwa oraz realizację ustaw i innych aktów prawnych. Jej kontroli podlega działalność organów administracji rządowej, Narodowego Banku Polskiego, państwowych osób prawnych i innych państwowych jednostek organizacyjnych, organów samorządu terytorialnego, komunalnych osób prawnych i komunalnych jednostek organizacyjnych. NIK kontroluje też inne jednostki organizacyjne i podmioty gospodarcze w zakresie, w jakim wykorzystują one majątek lub środki państwowe oraz wywiązują się ze zobowiązań finansowych na rzecz państwa.

Najwyższa Izba Kontroli sporządza corocznie sprawozdanie ze swojej działalności za rok ubiegły, które przedkłada Sejmowi.

Kontrola państwowa sprawowana przez NIK opiera się na jasno określonych zasadach:

przejrzystości intencji,
rzetelności informacji,
apolityczności kontrolerów oraz
kolegialności w podejmowaniu kluczowych decyzji.

Najwyższa Izba Kontroli szczególną wagę przywiązuje do rozpoznawania i diagnozowania w realizowanych kontrolach nieprawidłowości mogących sprzyjać korupcji.

Jak zapewnia NIK, zadanie to jest traktowane priorytetowo. Kluczowe znaczenie w podejściu Izby do problematyki korupcji ma ujawnianie mechanizmów korupcjogennych.

Podkreślenia wymaga fakt, że Najwyższa Izba Kontroli nie będąc organem ścigania, nie ma także uprawnień śledczych. Działania NIK w zakresie przeciwdziałania korupcji mają więc charakter przede wszystkim prewencyjny, znajdujący odzwierciedlenie w prowadzonych kontrolach.

Opublikowane przez NIK w najnowszym sprawozdaniu z działalności Izby ustalenia wskazują na istnienie czterech głównych obszarów, w których ryzyko korupcji jest szczególnie wysokie, tj.:

wydawanie decyzji w ramach uznania administracyjnego,
rozdział przez państwo dóbr deficytowych,
wykonywanie przez państwo funkcji policyjnych, inspekcyjnych i nadzorczych,
działalność na styku interesu publicznego i prywatnego.

Wyniki prowadzonych dotychczas przez Izbę kontroli i analiz wskazują, że szczególny wpływ na powstawanie i zwiększanie ryzyka korupcji mają cztery główne, następujące mechanizmy korupcjogenne:

dowolność postępowania przy wydawaniu decyzji w ramach uznania

administracyjnego,
konflikt interesów,
brak wymaganej jawności postępowania,
brak (słabość) systemu kontroli zarządczej.

Na stronie internetowej Izby udostępniona jest [odrębna zakładka](#) poświęcona działaniom podejmowanym w zakresie przeciwdziałania korupcji.

Najwyższa Izba Kontroli aktywnie działa na arenie międzynarodowej. Współpracuje z najwyższymi organami kontroli (NOK) innych krajów, z międzynarodowymi instytucjami zrzeszającymi te organy oraz z instytucjami audytorskimi w Europie i na świecie. Od 1959 r. NIK jest członkiem Międzynarodowej Organizacji Najwyższych Organów Kontroli (INTOSAI). W latach 2008-2011 NIK przewodniczyła Europejskiej Organizacji Najwyższych Organów Kontroli (EUROSAI) będącej grupą roboczą INTOSAI. Od 2005 r. wchodzi w skład jej Zarządu. W 2006 roku prezes NIK pełnił funkcję przewodniczącego Komitetu Kontaktowego (KK) będącego zgromadzeniem szefów najwyższych organów kontroli państw członkowskich Unii Europejskiej oraz Europejskiego Trybunału Obrachunkowego (ETO). NIK współpracuje z ETO w zakresie kontroli środków unijnych oraz wykorzystania środków PHARE na współpracę transgraniczną. Kontrolerzy NIK asystują audytorom ETO w kontrolach Trybunału przeprowadzanych na terytorium RP.

Odwiedź stronę [Najwyższej Izby Kontroli](#)

Źródło: nik.gov.pl